

# Ordsките

E-POST: ordsките@dagogtid.no Me godtek innlegg både på nynorsk og bokmål.

«Grønland var like varm i 1930-årene som nå.»

## Glad-melding frå NRK

KLIMA

ØYVIND NORDLI  
OSLO

At NRK no planlegg ei koordinert satsing på å formidle klimaspørsmålet førte møtet i Paris, er ei gladmelding. Koordinering er viktig for å få til ei breiast mogleg dekning av klimasaka, som er ei av dei viktigaste sakene i vår tid. At det finst somme i NRK som mislikar planen, kan så vera, men kvifor denne dommen på førehånd? Eg vonar og trur at når NRK verkeleg satsar, kan resultatet bli bra. Det har ikkje alltid vore god formidling av klima i NRK. Klimadebattane har vore mykje show-prega, og klimaforskarane har stundom knapt kome til orde. No får vi vone på at det er forskingsresultata det blir fokusert på.

Hustad har også eit intervju med solforskar Pål Brekke som seier: «Det ser ut til at talet på orkanar går ned, men NRK prioriterer å tala om meir ekstremvær.» Om han meiner tropiske orkanar, er det ikkje lett å sjå noka endring i den eine eller andre leia, sjå til dømes heimesida til NCAR/UCAR. Det er store geografiske variasjonar. No under El Niño er dei meir aktive i Stillehavet og mindre aktive i Atlanterhavet. Det er vel ikkje observert sikre teikn på endring av vinden i våre område heller, sjølv om data pekar mot ein liten auke over dei siste 50 åra. Men ekstremvær er mykje meir enn vind. Nedbøren har auka, og som ventande er, er det godt dokumentert at meir nedbør også fører til fleire ekstreme tilfelle. Om NRK vil satse mykje på ekstremvær, er det dermed god dekning for dette. Og ikkje minst er det eit viktig tema, særleg for dei som bur i område utsette for flaum og skred. Også internasjonalt ser ekstremvær ut til å bli eit større og større problem.

Norsk klimaservicesenter (der Meteorologisk institutt, NVE og UniResearch er med) har nyleg gjeve ut rapporten «Klima i Norge 2100». Dermed burde det ikkje vera vanskeleg for NRK å koma opp med resultat baserte på den nyaste forskinga. Så blir det spennande å sjå kva grep NRK tek for å gjera klimakunnskapen levande og engasjerande.

Øyvind Nordli er dr.philos. og klimaforskar ved Meteorologisk institutt.

KLIMA

KATHERINE DUARTE,  
BERGEN

Journalist i Dag og Tid, Jon Hustad, publiserte den 23. oktober en artikkel om at NRK i lang tid har koordinert sin klimadekning i alle kanaler. Hustad har her en mulighet til å ta opp noe viktig, nemlig ukritisk klimajournalistikk. I stedet er hans valg av kilder og måten han leder frem spørsmål på, problematisk.

I min doktoravhandling forsøker jeg på mediernes deknning av klimaendringer, med fokus på klimavitenskap og forskningsformidling.

Hustad tok kontakt med ansvarlig for klimasatsningen i NRK, redaksjonssjef Svein Haaland, som får spørsmål om NRK har en politisk agenda. Dette svarer han klart og tydelig nei på, og ser ingen problem med å koordinere klimadekningen på tvers av kanalene over hele landet. Det er ikke nødvendigvis den beste måten å dekke klimamet på. For eksempel kan folk fort bli ganske lei av nyhetsstoff om klima dersom man ruller ut i full skala. Man kan altså argumentere for at det er vel mye fokus på klima i tiden rundt klimatoppmøter og klimarapportter. Vel så viktig som å forsøke på hvor mye som

skrives om klima i mediene, er det viktig å se på hvordan det skrives om klima i mediene. Mitt inntrykk er at fra å skape dramatiske overskrifter om seks meter høye bølger, har de aller fleste journalistene nå en dyper forståelse for de fysiske klimaendringene og konsekvensene av CO<sub>2</sub>-utslipp og varmere klode. Det er mindre hysteri og mer vitenskap, og (stort sett) gode vitenskapelige og politiske diskusjoner.

Kildene i artikkelen til Hustad er fysiker Hans Erik Foss Amundsen, og solforsker Pål Brekke. Valg av kilder i enhver avisartikkel får konsekvenser. Brekke er en uttalt klimaskeptiker og aktiv i debatter omkring

klimavitenskap. Han mener at solen har en viktig rolle i klimaregnskapet, og er i sterk tvil om hvor stor den menneskelige påvirkningen på klimaet er. Brekke påstår at han blir moderert, sensurert og kritisert i mediene. Mens forskerne som «mener det rette», ikke får kritiske spørsmål av norsk presse. Spørsmålene Hustad stiller til kildene sine, er også merkelige. Han spør: «Men det er eit faktum at svært mange forskarar er nervøse for dei menneskeskapte klimaendringane, som dei meiner er reelle?» Brekke svarer at det er en rekke forskerøster som er skeptiske til alle påstander på klimafeltet. Her vil mange klimaskeptikere mene at

disse stemmene får for liten plass i mediene til å uttale seg, men kanskje det er fordi forkingen deres ikke er etterrettelig og etterprøvd? Det er også lite hensiktsmessig å gi «begge sider» like stor plass i klimadebatten, «sidene» er tross alt ikke like store. Men hvordan skal man da få en balansert klimadekning? Det er det store spørsmålet og fundamentet i min avhandling.

Jeg undrer hvorfor det fortsatt snakkes om «den riktige eller gale siden» i klimadebatten. Den debatten trodde jeg vi var ferdige med. Nå bør vi heller se fremover og diskutere tiltak, tilpassing og teknologi. I min forskning ser jeg at flere avisartikler handler om hvordan vi skal tilpasse oss, og hvordan vi skal takle en verden med høyere temperaturer og mer ekstremnedbør.

Hustads artikkel er mest egnet som provokasjon, heller enn til å videre nyansere debatten omkring klimaindringer. Ett av Martin Eides bud for bedre journalistikk er: Du skal ikke bare være kritisk, men også selvkritisk. Det er et godt råd for Hustad i dette tilfellet.

Katherine Duarte er stipendiat i Klimakommunikasjon ved UiB.

## NRK har vorte einspora i klimasaka

NRK aukar klimasaksinga si fram mot klimamøtet i Paris neste månad. | Lang tid har dei koordinert klimadekninga.



Faksimile av Dag og Tid 23. oktober.

KLIMA  
OLE HENRIK ELLESTAD  
OSLO

Redaksjonssjef Svein Haaland har i NRKs husavis oppfordret ansatte til å utnytte mulighetene til klimaomtale i alle mulige program, og de møtes for å sikre oppslutning. Slik sett følger de sitt idoll BBC. Jon Hustad har anklaget NRK for å ha valgt side med ensidig støtte til FNs klimapanel, IPCC. Kritikken faller Haaland tungt for brystet. Han mener at NRK er interessert i og eksponerer alle sider ved klimasaken. Hans forsvaret er syltynt. Jeg vil gjerne friske på hans hukommelse. Senest 15. oktober i år alarmerte NRKs URX om havnivåstigning fra bresmelting på Grønland og konsekvensene for titalls millioner klimaflyktninger. Men Grønlands ismasse legger faktisk på seg for tiden. I 2012 publiserte danske for-

skere at bilder fra begynnelsen av 1930-årene viste samme reduksjon som satellittbilder i vår tid. Og da smeltet det i ytterligere noen år. For Grønland var like varm i 1930-årene som nå, i likhet med Arktis som helhet.

Til tross for nasjonal interesse for området er NRK «allegisk» mot å referere til varmekperioden 1920–40 da isen gikk sterkt tilbake i hele Arktis. Norske ekspedisjonsmedlemmer med opp til 40 års tjeneste i Arktis rapporterte allerede i 1923 om et Arktis som ikke var til å kjenne igjen. Isbreer på Svalbard var redusert med flere kilometer. Fiske-, plantee og dyreliv var sterkt endret. Vannet nord for Svalbard ble målt over 10°C høyere enn normalt.

Heller ikke Golfstrømmens periodiske endringer omtales behørig. Målinger siden år 1900 utenfor Skottland og Kola og

## NRK er pinlig ensrettet i klimaformidling

merende konklusjoner. Og når rapporterte NRK om at Antarktis var blitt kaldere og at sjøisen rundt har vokst stort sett i 30 år? Eller at iskappen totalt har vokst slik NASA nylig rapporterte?

NRK har ukritisk benyttet resultater fra regissert distribusjon av IPCC-leirens artikler for å støtte opp om myndighetenes politikk – og vel så det. Listen er lang.

Hvis NRK er interessert, kan skeptikerne mange eksempler offentliggjøre på NRKs nettsider. I mine ni år som skeptiker er det bare et fåtall ganger at NRK har bidratt med IPCC-kritisk informasjon. Så lite at NRK står for en ren indoktrinering som strider mot deres oppgave som folkeopplyser i et demokrati.

Ole Henrik Ellestad er tidligere forskningsdirektør og professor 2 i kjemi.